

PŘEKLAD

DOHODA

o ochraně a udržitelném rozvoji Prespanského parku

Ministerstva životního prostředí tří států, které sdílejí oblast Prespanských jezer, a Evropská unie, dále jen „smluvní strany“,

VĚDOMY SI prohlášení předsedů vlád těchto tří států ze dne 2. února 2000 o vytvoření Prespanského parku a o ochraně životního prostředí a udržitelném rozvoji Prespanských jezer a jejich okolí;

PŘIPOMÍNÁJÍCE společné prohlášení předsedů vlád tří států, které sdílejí povodí Prespanských jezer, ze dne 27. listopadu 2009 v Pyli;

MAJÍCE NA ZŘETELI, že Prespanská jezera a jejich povodí jsou jedinečnou přírodní rezervací, jejíž geomorfologická a ekologická důležitost, biologická rozmanitost i kulturní hodnota mají mezinárodní význam jako důležité přírodní stanoviště pro ochranu mnoha vzácných nebo endemických druhů živočichů a rostlin, jako hnízdiště celosvětově ohrožených ptáků a jako místo, kde se nachází významné archeologické a tradiční dědictví;

UZNÁVAJÍCE svou společnou odpovědnost za zachování ekosystému povodí Prespanských jezer a jeho součástí a rovněž za jeho přírodní krásu jakožto základ pro hospodářskou a sociální prosperitu jeho obyvatel a pro vytváření příležitostí hospodářského rozvoje (včetně zemědělství, rybářství a cestovního ruchu);

PŘESVĚDČENY, že pouze uceleným přístupem na úrovni povodí budou schopny zajistit a zachovat biologickou rozmanitost a klíčové funkce povodí Prespanských jezer a jeho prospěch pro člověka;

VĚDOMY SI TOHO, že individuální akce zemí nejsou dostatečné pro zachování ekosystémů prespanské oblasti a jejího kulturního dědictví při současném zlepšování životní úrovně jejích obyvatel;

PŘEJÍCE SI posílit spolupráci mezi příslušnými orgány a zúčastněnými stranami ve všech třech státech s cílem zachovat a chránit jedinečné ekologické hodnoty povodí Prespanských jezer a předcházet příčinám zhoršování stavu přírodních stanovišť nebo tyto příčiny zvrátit, jak požaduje prohlášení předsedů vlád ze dne 2. února 2000;

ODHODLÁNY prozkoumat vhodné metody řízení pro udržitelné využívání a ochranu vody a sladkovodních ekosystémů Prespanských jezer, jak požaduje prohlášení předsedů vlád ze dne 2. února 2000, a v souladu s požadavky rámcové směrnice EU o vodě (2000/60/ES) a souvisejících směrnic;

VĚDOMY SI dlouhé historie využívání této oblasti člověkem a slučitelnosti tradičního využívání se zachováním přírody;

POTVRZUJÍCE svůj závazek k udržitelnému rozvoji povodí Prespanských jezer, kterého lze soudržně dosáhnout přeshraniční spoluprací v souladu se zásadami procesu integrace Evropské unie;

BEROUCE NA VĚDOMÍ Drinský dialog zahájený v roce 2009 mezi příslušnými orgány a zúčastněnými stranami zaměřený na rozvoj společné vize udržitelného řízení povodí řeky Drin a podporu přeshraniční spolupráce;

MAJÍCE NA PAMĚTI příslušná ustanovení platných mezinárodních právních nástrojů v oblasti ochrany životního prostředí, jichž jsou stranami nebo signatáři;

PŘIPOMÍNÁJÍCE platné dvoustranné dohody mezi smluvními stranami týkající se spolupráce v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje;

MAJÍCE NA PAMĚTI, že jedna ze smluvních stran je členským státem Evropské unie, jedna je kandidátskou zemí na členství v Evropské unii a jedna je potenciální kandidátskou zemí na členství v Evropské unii a že poslední dvě uvedené uzavřely také dohody o stabilizaci a přidružení s Evropskou unií;

UZNÁVAJÍCE odlišnou, ale doplňkovou funkci vládních a nevládních organizací ve všech třech smluvních státech, pokud jde o zachování a řízení prespanské oblasti;

BEROUCE V ÚVAHU zkušenosti získané od roku 2000 na základě třístranné spolupráce týkající se Prespanského parku v rámci činnosti prozatímního koordinačního výboru a jeho sekretariátu;

BEROUCÉ V ÚVAHU Strategický akční plán pro udržitelný rozvoj Prespanského parku vypracovaný v prozatímním koordinačním výboru a jeho sekretariátu,

SE DOHODLY TAKTO:

ČÁST PRVNÍ

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Definice

Pro účely této dohody se rozumí:

- „Prespanským parkem“ (dále jen „park“) zeměpisná oblast na území tří států, která je součástí povodí Prespanských jezer, zahrnující povrchové a řádně určené podzemní vody, a která byla prohlášena za přeshraniční chráněnou oblast na základě prohlášení ze dne 2. února 2000,
- „přeshraničním vlivem“ jakýkoliv vliv na životní prostředí v oblasti, která se nachází na území v jurisdikci některé smluvní strany, včetně nepříznivých účinků na zdraví a bezpečnost člověka, na rostliny, živočichy, půdu, ovzduší, vodu, podnebí, krajinu a historické památky nebo jiné fyzické stavby nebo vzájemné působení mezi těmito činiteli, a rovněž vlivy na kulturní dědictví nebo hospodářské a sociální podmínky vyvolané změnami těchto činitelů, způsobené změnou, jejíž fyzický původ se nachází zcela nebo zčásti na území v jurisdikci jiné smluvní strany.

Článek 2

Účel dohody

Smluvní strany spolupracují s cílem zajistit integrovanou ochranu ekosystému a udržitelný rozvoj Prespanského parku, včetně vypracování integrovaných plánů povodí, podle mezinárodních norem a norem Evropské unie.

ČÁST DRUHÁ

ZÁSADY SPOLUPRÁCE

Článek 3

Obecné povinnosti

1. Pro splnění cílů stanovených v článku 2 přijmou smluvní strany nezbytná opatření a použijí nejlepší dostupné metody, individuálně i společně, na základě zásady svrchované rovnosti, územní celistvosti, vzájemného prospěchu a dobré víry s cílem:

- a) uvážlivě řídit jakost a množství vody Prespanských jezer, přičemž zvláštní pozornost bude věnována hladině vody obou jezer;
- b) předcházet, kontrolovat a omezovat znečištění vod v oblasti Prespanských jezer;

- c) chránit a zachovat biologickou rozmanitost parku ochranou zejména endemických, vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů a obnovou a správou citlivých přírodních stanovišť, jakož i ekosystémů a ekosystémových služeb, na základě mezinárodních právních předpisů a právních předpisů Evropské unie, včetně směrnice 92/43/EHS a směrnice 2009/147/ES, a politiky Evropské unie v oblasti biologické rozmanitosti;
- d) chránit půdu před erozí, vyčerpáváním, infekcemi a znečištěním;
- e) zajistit, podporovat a kontrolovat uvážlivé využívání přírodních zdrojů a udržitelný rozvoj Prespanského parku;
- f) předcházet zavádění a rozmnožování cizích druhů rostlin a živočichů;
- g) účinně regulovat činnosti, které působí nebo mohou působit negativně na oblast Prespanských jezer, s cílem těmito účinkům předcházet nebo je minimalizovat.

2. Za tímto účelem smluvní strany:

- a) navrhnou a provádějí integrované plány a programy pro ochranu a udržitelný rozvoj parku v souladu se Strategickým akčním plánem pro udržitelný rozvoj Prespanského parku;
- b) vypracují soudržné strategie pro územní, urbanistické a jiné obdobné plány, jakož i plány chráněné oblasti, aby se zajistilo řízení povodí v souladu se zásadou udržitelného rozvoje a zvýšenou ochranou, která je pro park vyžadována na základě mezinárodních právních předpisů a právních předpisů Evropské unie, včetně směrnice 92/43/EHS a směrnice 2009/147/ES;
- c) schválí a důsledně uplatňují environmentální normy a kritéria pro povodí, jak je popsáno v článku 4;
- d) přijmou a provádějí právní, správní, ekonomická, finanční a technická opatření s cílem zajistit:

- i) maximální možné uplatňování udržitelného zemědělství a šetrného chovu zvířat na základě únosného zatížení parku a pravidel rybolovu slučitelných s pojetím obezretného využívání,
- ii) nakládání s domovním a zemědělským odpadem nejlepšími dostupnými metodami,
- iii) zlepšení a modernizaci silničních a komunikačních sítí a jiné sociální infrastruktury a služeb způsobem slučitelným s ochranou biologické rozmanitosti, péčí o zachování chráněných oblastí a udržitelným rozvojem Prespanského parku;
- e) usnadňují pravidelnou výměnu nápadů mezi smluvními stranami, chrání tradiční architekturu a památky, vypracují a provádějí společnou strategii rozvoje cestovního ruchu v parku a prosazují zvyšování veřejného povědomí a environmentální vzdělávání jako prostředek řešení na místní úrovni;
- f) urychlují důsledné a účinné naplnění práv jednotlivců žijících v povodí na přístup k informacím o životním prostředí, veřejnou účast v rozhodování o záležitostech v oblasti životního prostředí a přístup ke spravedlnosti v těchto záležitostech;
- g) vytvoří a udržují účinný společný standardní systém monitorování s cílem sledovat, řídit a kontrolovat environmentální stav jezer a jejich povodí;
- h) v případě mimořádných událostí přijímají společná opatření, aby tyto události rychle vyhodnotily a zmírnily jejich dopad.

Článek 4

Environmentální normy a kritéria

1. Smluvní strany této dohody s pomocí výboru popsaného v článku 10 stanoví přesná kritéria, normy, omezení a cíle pro ochranu, zachování a rozvoj parku v souladu s cíli stanovenými v článku 2.
2. Za tímto účelem smluvní strany přijmou vhodná opatření k:
  - a) provádění právních závazků vyplývajících z mezinárodních norem a standardů a norem a standardů Evropské unie na ochranu a zachování jezer a jejich povodí;
  - b) přizpůsobení příslušných vnitrostátních environmentálních norem a kritérií místním podmínkám a požadavkům povodí;
  - c) uplatňování požadavku používat nejlepší dostupné technologie a moderní postupy v oblasti životního prostředí.

Článek 5

Udržitelné hospodaření s vodou

Smluvní strany souhlasí, že budou spolupracovat v otázce hospodaření s vodami Prespanského parku udržitelným způsobem. To zahrnuje integrované řízení povrchových a podzemních vodních zdrojů na úrovni povodí na základě směrnice 2000/60/ES a souvisejících směrnic, které zajistí:

- a) vodu v dostatečném množství a náležité jakosti pro pitné účely;
- b) vodu v dostatečném množství a náležité jakosti pro účely zachování, ochrany a případně obnovy přírodních vodních ekosystémů, včetně mokřadů, a jejich funkcí;
- c) vodu v dostatečném množství a náležité jakosti pro jiné oprávněné způsoby využití přispívající k udržitelnému hospodářskému a sociálnímu rozvoji místních společností s přihlédnutím k potřebě přizpůsobit se možným dopadům změn klimatu;
- d) revitalizaci nebo zmírnění negativních dopadů předchozích hydrologických zásahů, se zvláštním důrazem na systém řeka Devolli – Malé Prespanské jezero;
- e) ochranu proti škodlivým účinkům vody (jako jsou záplavy, eroze atd.) s využitím nejlepších dostupných metod;
- f) vyřešení střetů zájmů způsobených různým využíváním a
- g) účinnou kontrolu systému hospodaření s vodou, který bude stanoven.

Za tímto účelem smluvní strany vytvoří pracovní skupinu pro vodní zdroje, jak stanoví článek 14.

Článek 6

Výměna údajů a informací

Smluvní strany vytvoří úřední systém pro pravidelnou výměnu informací mezi příslušnými orgány, aby napomohly dosažení účinné ochrany Prespanského parku, včetně výměny:

- a) kvalitativních a kvantitativních údajů o vodě, vodních ekosystémech a důležitých přírodních stanovištích a druzích;
- b) zkušeností získaných uplatňováním nejlepších dostupných metod a výsledků výzkumu a vývoje v oblasti ochrany mokřadů, hospodaření s vodou a opatření pro předcházení, omezování a kontrolu znečištění.

Článek 7

Přeshraniční dopad

Smluvní strany spolupracují s cílem dohodnout opatření, jejichž cílem je zajistit integritu životního prostředí, zejména vod, v parku a odstranit nebo omezit přeshraniční dopady na životní prostředí způsobené lidskou činností. Zejména spolupracují na vytvoření a používání vhodných postupů pro posuzování vlivů na životní prostředí v parku, v souladu s Úmluvou o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států podepsanou v Espoo, jejímiž stranami jsou.

Článek 8

Spolupráce s mezinárodními organizacemi a dárci

Při provádění této dohody smluvní strany hledají partnery na místní, státní i mezinárodní úrovni a spolupracují zejména s:

- Ramsarskou úmluvou a iniciativou MedWet,
- UNDP,
- GEF,
- dvoustrannými dárci aktivními v regionu, např. KfW, GTZ a SDC,
- Unesco,
- IUCN,
- orgány Evropské unie
- a dalšími.

ČÁST TŘETÍ

MECHANISMY SPOLUPRÁCE

Článek 9

Spolupráce na vysoké úrovni

Ministři životního prostředí všech tří smluvních států a zástupce Evropské unie se pravidelně scházejí, aby přezkoumali pokrok v provádění této dohody a v dosahování cílů stanovených v článku 2 a práci Řídícího výboru pro Prespanský park a pomocných orgánů, stanovili program společných činností v Prespanském parku pro nadcházející období a poskytovali politické vedení. Tato zasedání se budou konat nejméně každé dva roky, pokud se smluvní strany nedohodnou jinak, nebo na písemnou žádost kterékoli smluvní strany, střídavě ve všech třech smluvních státech.

Článek 10

Řídící výbor pro Prespanský park

1. Pro zajištění účinnosti naplňování cílů a závazků stanovených v této dohodě smluvní strany zřizují Řídící výbor pro Prespanský park.

2. Řídící výbor pro Prespanský park má mezinárodní právní způsobilost vícestranné instituce nezbytnou k plnění svých funkcí, včetně udržování vztahů s dárci, aby byly zajištěny projekty a dary, které budou použity k provádění této dohody.

3. Řídící výbor pro Prespanský park má toto složení:

- a) jeden zástupce ministerstva životního prostředí každého smluvního státu a jeden zástupce Evropské unie;
- b) jeden zástupce místních společenství v prespanském regionu z každého smluvního státu;
- c) jeden zástupce nevládních organizací v oblasti životního prostředí z každého smluvního státu, jejichž místní činnost je v prespanské oblasti významná;
- d) jeden zástupce místních řídicích orgánů chráněné oblasti z každého smluvního státu;
- e) jeden stálý pozorovatel z iniciativy MedWet Úmluvy o mokřadech (Ramsar);
- f) jeden stálý pozorovatel z Řídícího výboru pro Ohridské jezero.

Zástupci smluvních stran ve výboru budou formálně jmenováni do tří měsíců od vstupu této dohody v platnost.

4. Výbor se schází pravidelně (dvakrát ročně). Na žádost kterékoliv ze smluvních stran se svolává mimořádné zasedání výboru.

5. Pravidelná zasedání se budou v jednotlivých kalendářních letech střídavě konat ve všech třech smluvních státech. V každém státě se proto budou konat dvě po sobě jdoucí řádná zasedání každé tři roky. Pravidelná zasedání by se měla přednostně konat v prespanském regionu.

6. Zasedáním předsedá zástupce smluvního státu, ve kterém se zasedání koná. Předsednictví se každoročně střídá způsobem popsáným v odstavci 5.

7. Pracovním jazykem výboru bude angličtina.

8. Na svém prvním zasedání výbor schválí svůj vnitřní organizační a jednací řád.

9. Výbor může vyzvat odborníky, aby se zúčastnili jeho zasedání, v závislosti na jeho tématu, a může zakládat pracovní skupiny pro konkrétní úkoly, které budou tvořeny odborníky a úředníky. První pracovní skupina se zakládá podle této smlouvy (článek 14) pro otázky hospodaření s vodou.

10. Po čtyřech letech od zahájení činnosti Řídícího výboru pro Prespanský park bude na vysoké úrovni uvedené v článku 9 přezkoumáno jeho fungování a účinnost, a bude-li to nezbytné, jeho složení a pravomoci budou upraveny podle článku 17 této dohody.

Článek 11

Funkce řídicího výboru

Řídicí výbor pro Prespanský park:

- 1) monitoruje a koordinuje činnost vykonávanou na ochranu a udržitelný rozvoj Prespanského parku při provádění této dohody a Strategického akčního plánu pro udržitelný rozvoj Prespanského parku;
- 2) stanoví a doporučuje smluvním stranám a jiným zúčastněným subjektům další kroky a akce, opatření a činnosti nezbytné k provádění této dohody a vyzve je ke spolupráci, koordinaci a provádění společných projektů. Konkrétně je výbor smluvním stranám nápomocen při provádění a posilování účinnosti této dohody poskytováním doporučení a stanovisek v těchto oblastech:
  - a) vypracování návrhu a používání norem, environmentálních kritérií a požadavků, které budou sloužit jako základ pro dosažení integrované ochrany a udržitelného rozvoje jezer a jejich povodí;
  - b) dokončení předpisového rámce povodí, včetně územních plánů a předpisů a plánů chráněné oblasti;
  - c) vypracování návrhu a používání strategií, integrovaných plánů a programů, jež mají být prováděny v Prespanském parku, které ovlivňují nebo mohou ovlivnit dosahování cílů této dohody;
  - d) používání programu účinného monitorování za účelem sledování, řízení a kontroly stavu životního prostředí a stavu útvarů povrchových a podzemních vod;
  - e) stanovení priorit a programů vědeckých studií a výzkumu pro ochranu a udržitelný rozvoj Prespanského parku a podpora zveřejňování odborných informací;
  - f) shromažďování, zpracovávání a zveřejňování informací o životním prostředí v oblasti Prespanských jezer;
  - g) podpora účasti veřejnosti, nevládních organizací a jiných zúčastněných stran na ochraně jezer a jejich povodí;
- 3) usnadňuje koordinaci plánování a činností přeshraničního významu místních orgánů řízení v chráněné oblasti ve třech zapojených státech;
- 4) hodnotí výsledky probíhajících akcí na základě cílů stanovených v článku 2 a svá zjištění zveřejňuje v co nejširším rozsahu;
- 5) slouží jako řídicí orgán pro GEF a jiné obdobné programy a projekty týkající se parku;
- 6) stanoví a navrhuje možné zdroje financování na vnitrostátní, evropské i mezinárodní úrovni pro nezbytné akce, opatření a projekty;
- 7) shromažďuje veškeré dostupné informace týkající se jezer a jejich povodí, žádá a přijímá návrhy orgánů veřejné moci, jiných subjektů a nevládních organizací s cílem zlepšit svou práci a posílit angažovanost smluvních stran při provádění této dohody;
- 8) vypracovává a zveřejňuje výroční zprávu o stavu životního prostředí v Prespanském parku, která bude zahrnovat část popisující práci výboru;
- 9) spolupracuje s Řídicím výborem pro Ohridské jezero, získá status pozorovatele na jeho zasedáních a koordinuje činnost v zájmu dosažení nejlepších výsledků v oblasti ochrany a udržitelného rozvoje širšího regionu;
- 10) podílí se vhodným způsobem na procesu udržitelného vedení rozšířeného dialogu týkajícího se povodí řeky Drin;
- 11) přispívá k mobilizaci zdrojů smluvních stran a případně mezinárodního společenství za účelem řízení rizik a zmírňování negativních dopadů v případě neočekávaných událostí, jako jsou například povodně, lesní požáry a jiné přírodní nebo člověkem způsobené katastrofy, jakož i za účelem ochrany zranitelných ekosystémů parku a jejich funkcí a služeb před účinky změn klimatu.

Článek 12

Rozhodnutí řídicího výboru

1. Výbor rozhoduje konsensem. Není-li konsensu dosaženo, záležitost se postupuje k řešení na vysoké úrovni.
2. Výbor poskytuje doporučení smluvním stranám.
3. Smluvní strany provádějí doporučení výboru v souladu se svým vnitrostátním právem a pravidelně podávají výboru zprávy o opatřeních přijatých k jejich provedení.
4. Není-li některá smluvní strana schopna nebo je pouze částečně schopna provést doporučení výboru, informuje v tomto smyslu výbor, vysvětlí důvody neprovedení a navrhne způsob a časový plán provedení.
5. Výbor vede evidenci přijatých rozhodnutí.

Článek 13

Sekretariát

1. Výboru je při plnění jeho povinností nápomocen sekretariát jakožto pomocný technický orgán.
2. Sekretariát budou tvořit tři osoby, z každého smluvního státu jedna, jmenované ministerstvem životního prostředí a v jeho čele bude stát odborník na přeshraniční spolupráci v otázkách řízení chráněných oblastí a povodí, kterého výbor vybere na základě mezinárodní výzvy k předkládání kandidatur.
3. Práce sekretariátu se řídí rozhodnutími řídicího výboru a dohlíží na ni předseda tohoto výboru.
4. Sekretariát má tyto zvláštní úkoly, jež plní v míře, kterou umožňuje rozpočet:
  - a) příprava ročního pracovního plánu Řídicího výboru pro Prespanský park s podrobným rozpočtem a pracovních plánů pro konkrétní oblasti (např. komunikační plán) s podrobným rozpočtem a sledování jejich provádění;
  - b) příprava nebo pomoc při přípravě zasedání konaných v rámci této dohody;
  - c) usnadnění konzultací o politice a jiných relevantních záležitostech souvisejících s touto dohodou mezi zúčastněnými stranami a konzultace pracovních skupin nebo odborných skupin na úrovni tvorby politik a technické úrovni;
  - d) shromažďování, posuzování a šíření údajů a informací o právních předpisech, opatřeních a činnostech, které mají nebo mohou mít významný dopad na naplňování cílů stanovených v článku 2;
  - e) sledování společných projektů;
  - f) provádění, hodnocení, zveřejňování a podpora vědeckého výzkumu a spolupráce v Prespanském parku;
  - g) kontakty a setkání s dárci; příprava nebo pomoc při přípravě projektové dokumentace;
  - h) překlad klíčových dokumentů; poskytování technické a kancelářské podpory zástupcům místních orgánů;
  - i) zastupování výboru na mezinárodních fórech;
  - j) veškeré další povinnosti uložené mu výborem.

5. Sídlo sekretariátu se nachází na základě rotace po dobu čtyř let, nebo dokud výbor nerozhodne jinak, v řeckém Aghiu Germanu.

6. Výbor je oprávněn v souvislosti s výkonem svých funkcí uzavřít s hostitelskou zemí dohodu o svém sídle.

Článek 14

Pracovní skupina pro hospodaření s vodou

1. Řídicí výbor pro Prespanský park vytvoří pracovní skupinu pro hospodaření s vodou podle článku 10.
2. Smluvní státy po vzájemné konzultaci jmenují za členy této pracovní skupiny orgány a subjekty příslušné pro hospodaření s vodou v části Prespanského parku, která se nachází na jejich území, a o tomto jmenování informují předsedu Řídicího výboru pro Prespanský park.
3. Pracovní skupina pro hospodaření s vodou navrhne doporučení na základě zásad integrovaného řízení povodí, jak je uvedeno v rámcové směrnici EU o vodě (2000/60/ES), k přijetí řídicím výborem.
4. Konkrétní úkoly a zmocnění pracovní skupiny budou vymezeny na základě dalších konzultací mezi smluvními státy.
5. Provozní náklady pracovní skupiny pro hospodaření s vodou (účast na zasedáních a jejich organizace) hradí po dobu čtyř let od vstupu této dohody v platnost řecké ministerstvo pro životní prostředí, energetiku a změny klimatu.

Článek 15

Výdaje společných orgánů

1. Provádění pracovního plánu Řídicího výboru pro Prespanský park je financováno z pravidelných ročních příspěvků smluvních stran a z jiných zdrojů.
2. Každá ze smluvních stran v zásadě hradí výdaje spojené s účastí svých členů na zasedáních výboru, sekretariátu a pracovních skupin, s výjimkou čl. 14 odst. 5.
3. Smluvní strana, na jejímž území bude uspořádáno zasedání výboru, hradí organizační náklady zasedání.
4. Sekretariát připraví k uhrazení svých nákladů roční rozpočet a předloží jej ke schválení výboru; rozpočet se financuje z pravidelných ročních příspěvků smluvních států a z jiných zdrojů. Kancelářské prostory a vybavení poskytne smluvní strana, kde se nachází sekretariát, obvykle mimo rozpočet.

ČÁST ČTVRTÁ

ŘEŠENÍ SPORŮ

Článek 16

Vznikne-li mezi smluvními stranami spor ohledně výkladu nebo použití této dohody, hledají tyto smluvní strany řešení cestou jednání – nebo jakýmkoliv jiným způsobem mezinárodního urovnávání sporů, který považují za přijatelný.

ČÁST PÁTÁ

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 17

Změny dohody

1. Kterákoliv smluvní stran může navrhnout změny této dohody.
2. Veškeré změny této dohody se sjednávají konsensem. Změny vstupují v platnost postupem stanoveným v čl. 18 odst. 2.

Článek 18

Vstup v platnost

1. Tato dohoda podléhá ratifikaci podle vnitrostátních postupů každé smluvní strany.
2. Tato dohoda vstupuje v platnost dnem přijetí posledního písemného oznámení, kterým se smluvní strany vzájemně informují o ratifikaci této dohody.

Článek 19

Vztah s jinými dohodami

1. Žádným ustanovením této dohody nejsou dotčena práva a povinnosti kterékoliv smluvní strany vyplývající z jakékoliv dohody platné ke dni vstupu této dohody v platnost. Žádným ustanovením této dohody nejsou dotčena práva a povinnosti kterékoliv smluvní strany vyplývající z práva Evropské unie.
2. Za účelem provádění této dohody mohou smluvní strany uzavírat dvoustranné nebo třístranné dohody nebo ujednání, které nejsou v rozporu s touto dohodou.

Článek 20

Doba platnosti a odstoupení

Platnost této dohody není časově omezena, ledaže jedna ze smluvních stran diplomatickou cestou oznámí své přání od této dohody odstoupit; v tom případě pozbývá tato dohoda platnosti šest měsíců ode dne tohoto písemného oznámení. Není-li dohodnuto jinak, není odstoupením dotčena platnost jakýchkoliv probíhajících ujednání nebo projektů uzavřených na základě této dohody.

V Pyli dne druhého února dva tisíce deset, ve čtyřech vyhotoveních v anglickém jazyce, přičemž všechna mají stejnou platnost.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní zplnomocnění zástupci k této dohodě své podpisy.